

Uchwała Nr 768/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 17 września 2015 r.

**w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach
o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „filologia”
prowadzonym na Wydziale Humanistyczno-Społecznym na poziomie studiów
pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim**

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po rozpatrzeniu opinii Zespołu Odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku **Wyższej Szkoły Zarządzania i Ochrony Pracy w Katowicach** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „filologia” prowadzonym na **Wydziale Humanistyczno-Społecznym** na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim **uzasadniają podniesienie oceny w zakresie kryterium 3 oceny programowej ze „znacząco” na „w pełni”, a w konsekwencji zmianę oceny warunkowej** wyrażonej w Uchwale Nr 578/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2015 r. **na ocenę pozytywną.**

W Uchwale Nr 578/2015 sformułowano następujące zastrzeżenia uzasadniające przyznanie oceny warunkowej:

Zastrzeżenia

Warunkową ocenę programową uzasadniają zastrzeżenia dotyczące programu studiów, bowiem występuje w nim wiele nieprawidłowości we wskazaniu efektów kształcenia osiąganych na danych zajęciach dydaktycznych, realizowanych w ramach poszczególnych modułów i przedmiotów:

a. W ramach modułu 1 „Przedmioty ogólne” i modułu 6 „Treści specjalnościowe (język angielski w biznesie)”, większość zajęć nie jest związana z dyscyplinami filologicznymi, natomiast zgodnie z macierzą prawie wszystkie zajęcia z wymienionych modułów mają realizować efekt F_W04 „Ma elementarną wiedzę o powiązaniach językoznawstwa i nauki o literaturze z innymi dyscyplinami”. Przykładowo efekt ten jest realizowany na zajęciach z makroekonomii poprzez odniesienie go do efektu kształcenia EK1 „Posiada wiedzę teoretyczną z zakresu procesów zachodzących w gospodarce rynkowej (klasycznej i keynesowskiej)”, czy EK9 „Zna podstawowe zależności między gospodarkami na rynku międzynarodowym oraz zależności krajów uczestniczących w procesach integracyjnych”. Ponieważ analogicznie wyglądają wszystkie opisy przedmiotów w module 1 i 6, należy stwierdzić, iż brak jest spójności efektów w tych modułach z efektami kierunkowymi.

b. Innym przykładem świadczącym o niewłaściwym określeniu efektów kształcenia realizowanych na poszczególnych zajęciach dydaktycznych jest efekt F_W01 „Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu językoznawstwa i nauki o literaturze w systemie nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej”, który ma być

osiągnięty nie na zajęciach z zakresu językoznawstwa (Gramatyka opisowa, Historia języka, Gramatyka kontrastywna), ale na zajęciach specjalistycznych dotyczących tłumaczenia filmów i gier komputerowych.

c. Celem zajęć z przedmiotu Literatura rosyjska I, II, III ma być C1: Rozwijanie umiejętności komunikacji werbalnej w różnych sytuacjach życia codziennego, C2: Szkolenie umiejętności w zakresie słuchania i mówienia, C3: Rozwijanie umiejętności recepcji rosyjskich struktur gramatycznych, C4: Rozwijanie umiejętności generowania odpowiednich struktur gramatycznych, żaden z przedstawionych celów nie jest związany z literaturoznawstwem.

d. Ponadto należy stwierdzić, że mimo, iż efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały, to ich ogólnikowość utrudnia weryfikację stopnia spełnienia zakładanych nimi celów.

e. [...] Podjęte działania naprawcze, które świadczą o intensywnych pracach prowadzonych w ostatnim czasie przez Władze Wydziału i Uczelni nie znoszą istoty zastrzeżenia, wynikającej z faktu, że zmiany objętych programem studiów efektów kształcenia wprowadzono zbyt późno i trudno jest na obecnym etapie ocenić ich spójność. W związku z powyższym należy podtrzymać zastrzeżenia wpływające na ocenę kryterium dotyczącego programu studiów i zweryfikować podjęte działania naprawcze w toku kolejnej oceny całego programu kształcenia.

Stanowisko Uczelni

a. Uwagi Zespołu Oceniającego PKA potraktowaliśmy jako wytyczne programowo-organizacyjne i w związku z tym zespół wydziałowy [...] dokonał przepracowania wskazanych błędów i uchybień.

Wszystkie uwagi Zespołu PKA odnoszące się do kryterium dotyczącego programu studiów zostały uwzględnione i przedstawione w piśmie w odpowiedzi na Raport z dnia 29 maja 2015 r.:

– w module 1 (w profilu ogólnoakademickim) przedmioty z zakresu: wychowania fizycznego, języków obcych, technologii informacyjnej, socjologii, logiki, podstaw prawa oraz prawa pracy zostały wprowadzone w celu lepszego dopasowania oferty dydaktycznej zarówno do możliwości studentów, jak i do potrzeb rynku pracy. Miały za zadanie poprawić efektywność kształcenia i ukształtować twórczą postawę absolwentów, którzy powinni uzyskać podstawową wiedzę i umiejętności niezbędne w życiu zawodowym mieszkańca Polski i Unii Europejskiej oraz mieć możliwość studiowania w mobilny sposób.

Należy podkreślić, że uzyskane efekty kształcenia (z wyłączeniem błędnie przypisanego efektu F_W04) tego modułu były dobre, a studenci ocenili pozytywnie realizację w/w przedmiotów.

Usunięcie efektu F_W04 „Ma elementarną wiedzę o powiązaniach językoznawstwa i nauki o literaturze z innymi dyscyplinami” jest w chwili obecnej bezzasadne, ponieważ wszystkie te przedmioty były realizowane na I i II semestrze o profilu ogólnoakademickim, na który już nie jest prowadzona rekrutacja od roku 2015/2016 (profil jest wygaszany). Z tego powodu do odpowiedzi wysłanej do PKA nie dołączaliśmy skorygowanych kart przedmiotów (bez przypisanego efektu F_W04). Zasadne uwagi PKA, co do zgodności efektów z macierzą zostały natomiast uwzględnione w profilu praktycznym.

– moduł 6 (specjalizacja język angielski w biznesie) od roku akademickiego 2011/2012 nie jest realizowany z powodu małego zainteresowania studentów, specjalizacja w takiej formie nie będzie już wznawiana;

b. (...) informuję, że efekt ten został właściwie przypisany do przedmiotów z zakresu językoznawstwa i usunięty z zajęć specjalistycznych (odpowiedź na raport z wizytacji PKA z dnia 29 maja 2015 r. wraz z załącznikami – m.in. ze zmodyfikowaną macierzą kształcenia);

c. (...) oświadczam, że był to oczywisty błąd edycyjny autora karty przedmiotu, cudzoziemca [...]. Błąd został poprawiony. Skorygowane cele są następujące: C1: Zapoznanie studentów z historią literatury rosyjskiej oraz z czołowymi jej przedstawicielami, C2: Zdobycie wiedzy o zasadniczych różnicach między głównymi nurtami literackimi na podstawie utworów zaliczanych do klasyki literatury rosyjskiej, C3: Rozwijanie umiejętności krytycznego spojrzenia na dzieła literackie, C4: Rozwijanie umiejętności wyrażania własnej opinii w dyskusji;

d. (...) wyjaśniam, że efekty kształcenia były wzorowane na Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, które również były bardzo ogólne.

W programach studiów WSZOP uszczegółowienie tych efektów oraz sposoby ich weryfikacji zostały określone w poszczególnych kartach przedmiotów.

Proszę również o uwzględnienie faktu, że Władze Uczelni dołożyły wszelkich starań, by prawidłowo określić efekty kształcenia: w latach 2012-2013 zorganizowano szereg szkoleń i konsultacji na temat istoty KRK (ze środków własnych oraz UE) prowadzonych przez Ekspertów Bolońskich;

e. Stwierdzenie w treści Uchwały „Uczelnia usunęła wskazane nieprawidłowości. Podjęte działania naprawcze zostały udokumentowane poprzez przesłanie nowych kart przedmiotów i zweryfikowanych matryc. Poprawiono także sformułowania efektów kształcenia, co ułatwi ich sprawdzalność” pozwala zakładać, że zostały wprowadzone wszystkie sugestie Zespołu Oceniającego PKA, a zatem wystawiona ocena warunkowa jest krzywdząca.

Trudno zgodzić się z argumentem, że zmiany „wprowadzono zbyt późno”. Zmiany wprowadzono niezwłocznie po otrzymaniu Raportu z wizytacji Zespołu Oceniającego PKA. Materiały ze skorygowanymi programami, wysłane w odpowiedzi na Raport (29 maja 2015 r.), pozwalają na ocenę spójności programów kształcenia i efektów kształcenia. Istotnym jest fakt, że zastrzeżenia Zespołu Oceniającego PKA dotyczą głównie specjalizacji, które nie są aktualnie realizowane (język angielski w biznesie i tłumaczeniowa z językiem chińskim) bądź są wygaszane (tłumaczeniowa z językiem hiszpańskim).

Jednocześnie informuję, że od roku akademickiego 2015/2016 zmieniono profil kształcenia na kierunku Filologia na profil praktyczny wraz z zatwierdzeniem nowych efektów kształcenia, planów studiów i programu kształcenia (Uchwała nr 4/2014/2015 Rady Wydziału Humanistyczno-Społecznego z dnia 13 lutego 2015 r. oraz Uchwała Senatu WSZOP z dnia 29 kwietnia 2015 r.).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia odniosła się do uwag wyszczególnionych w raporcie zespołu oceniającego PKA, czy to przez rezygnację ze specjalizacji *język angielski w biznesie* na specjalności *filologia angielska*, czy to modyfikacje związane z dyskusyjnymi efektami kształcenia (np. efekt F-W01 czy też efekt F-K04 – Uchwała Senatu WSZOP nr 15/2014/15 z dn. 29 kwietnia 2015r.) oraz kartami przedmiotów (np. *Literatura rosyjska I, II, III*), czy w końcu zmianę profilu kształcenia z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny (Uchwała nr 4/2014/2015 Rady Wydziału Humanistyczno-Społecznego z dnia 13 lutego 2015 r. oraz Uchwała Senatu

WSZOP z dnia 29 kwietnia 2015 r.). Prezydium PKA docenia podjęte przez Uczelnię działania naprawcze odnoszące się do programu kształcenia na kierunku *filologia*, w tym decyzję o wygaszeniu kształcenia na kierunku o profilu ogólnakademickim i zmianie profilu na praktyczny, oraz uznaje dodatkowe wyjaśnienia dotyczące programu studiów przedstawione we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jako uzasadniające **wycofanie się z zarzutów dotyczących programu studiów** sformułowanych w Uchwale Nr 578/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2015 r, a tym samym podniesienie oceny programowej w zakresie kryterium 3 ze „znacząco” na „w pełni”, co w konsekwencji uzasadnia **zmianę oceny programowej z warunkowej na pozytywną**. Jednocześnie Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje Wnioskodawcę do złożenia we wrześniu 2016 r. sprawozdania z realizacji sformułowanych w raporcie zaleceń, które Uczelnia uwzględniła przy opracowaniu programu kształcenia o profilu praktycznym oraz przedstawienie tego programu.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki